

Indulgències

En el meu primer viatge a Roma, en temps del bon papa Joan XXIII, vaig anar a una oficina vaticana, vaig pagar uns milers de lires que ara deuen equivaldre a un pocs euros, i vaig recollir un paper decorat i elegant, amb el nom del beneficiari (que no era jo sinó un familiar), segons el qual si en el moment de la mort diu “Jesús” el document garanteix que l’animeta volarà directament al paradís, neta, pura, i sense cap pena transitòria ni cap entrebanc. Indulgència plenària *in articulo mortis*. Si no pagava, òbviament, no hi havia paper papal ni garantia. El Catecisme de l’Església Catòlica ens ensenya: “La indulgència és la remissió davant de Déu de les penes temporals pels pecats, ja perdonats quant a la culpa, que un fidel disposat i complint determinades condicions aconsegueix per mediació de l’Església, la qual, com a administradora de la redempció, distribueix i aplica amb autoritat del tresor de les satisfaccions de Crist i dels sants.” O siga, si no ho he entès del tot malament, que això vol dir més o menys: a) que el fidel pecador es confessa, li perdonen el pecat, però queda la qüestió de la pena; b) si es tracta d’un pecat dit mortal, la pena de condemnaçió eterna queda suprimida pel mateix perdó, però en tot cas (siga pecat gravíssim o lleuger) queda l’anomenada pena temporal; c) aquesta pena temporal podia ser, en temps passat, una llarga penitència física, llargues obres piadoses, donatius o coses equivalents, o bé, si no es satisfieia en aquesta vida, molts dies o molts anys de purgatori; d) en algun lloc hi ha un fons comú de mèrits, en primer lloc els de Crist però també de la Mare de Déu i dels sants, l’administració dels quals correspon a l’Església (catòlica i romana, evidentment); e) l’Església, com a organisme administratiu, pot repartir aquests mèrits i aplicar-los a la redempció de les penes temporals, en aquest món o en l’altre; f) el fidel pecador perdonat, si compleix “determinades condicions”, pot beneficiar-se d’aquesta redempció administrativa. Sembla lògic, sembla raonable, però és una bestiesa infinita, una frivolitat, un disbarat, del qual el fundador del cristianisme (bé, per dir-ho d’alguna

Joan Francesc Mira

manera: Jesús el Crist no va fundar res, i menys cap organització clerical, episcopal, cardenalícia, papal i administrativa), si tornara a visitar-nos, se’n riuria sense contemplacions. Sobretot, vistes les condicions que sol imposar l’administració

d’aquesta mena de ministeri de gràcia i justícia.

Vostè resa en tal església o capella i rebrà un any o cent dies d’indulgència: cent dies o un any menys de pena en aquesta vida (però quina pena, no se sap), o probablement en l’altra, en forma de turments del purgatori (un invent medieval, que no és clar si pertany encara a la doctrina seriosa). Vostè paga uns diners, dits almoïna, visita una basílica famosa, o participa en algun esdeveniment o espectacle singular, i podrà rebre la indulgència dita plenària, per la qual queda lliure de tota pena temporal, per llarga i dura que fora (però qui sap com era de dura o llarga aquesta pena?). I se suposa que allà dalt, allà on siga que hi ha la seu o fons comú del perdó i de la gràcia, un departament de comptabilitat prodigiosa, un fabulós ordinador espiritual va posant contínuament al corrent el saldo de cada creient o client. Ara mateix, el cardenal Rouco de Madrid, a més d’autoritzar generosament el perdó del pecat d’avortament a qualsevol capellà de confessionalari mòbil, ha proclamat la indulgència plenària per a tots els assistents a algun acte o espectacle de la festa, però només parcial als qui, “allà on es troben”, pregunten amb contrició durant aquests dies. O siga, vostè pot assistir a la festa de Madrid, perdó total. No hi pot assistir, perdó parcial (no concreta el volum, quantitat o equivalent temporal d’aquest perdó: deu ser massa complicat). La sort, la pura xamba, el capritx papal o episcopal, els dinerets pagats, qualsevol circumstància accidental, poden decidir si el bon cristià patirà molts anys de pena, o se n’estalviarà mols mesos o molts dies, o no n’haurà de patir gens. És tan estúpid i tan arbitrari, que (cinc segles després de Luter i de la gran controvèrsia, i a pesar dels centenars de llibres i de tesis doctorals que els teòlegs han dedicat al tema) costa d’entendre que encara funcione l’invent.

“I se suposa que allà dalt, allà on siga que hi ha la seu o fons comú del perdó i de la gràcia, un departament de comptabilitat prodigiosa, un fabulós ordinador espiritual va posant contínuament al corrent el saldo de cada creient o client”